

Kunnskapsdepartementet
Susanne Rynning Moshuus
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:
13/3184-

Vår referanse:
13/179-2

Vår dato:
10.07.2013

Høring - Forslag til endring i opplæringslov og privatskolelov - Kulturskoletilbud

Universitets- og høgskolerådet viser til brev fra Kunnskapsdepartementet med forslag til endring i opplæringslov og privatskolelov knyttet til kulturskoletilbud.

Det foreslås å etablere et nytt kulturskoletilbud i tillegg til dagens musikk- og kulturskoletilbud. Det skal være en plikt for kommunene å tilby det, elevene skal ha rett til å benytte det, og det skal være gratis. Det skal ikke stilles formalkrav til lærerkreftene, og dagens musikk- og kulturskoletilbud skal ha plikt til å samarbeide med kommunen om dette gratistilbudet.

UHR har med interesse lest endringsforslaget og har noen merknader, primært i forbindelse med manglende kompetansekrav for undervisningspersonalet. Departementet viser til at kombinasjonen av pedagogisk kompetanse og kunst- og kulturfaglig kompetanse er viktig. Det vises til Kulturskoleveiledningen der det fremgår at "[s]elv om det er ønskelig med faglig og pedagogisk formalkompetanse for kulturskolens fagpersonale, må mange kulturskoler ofte engasjere utøvende musikere og kunstnere uten formell pedagogisk utdanning for å dekke sitt lærerbehov. En forutsetning er da at den som tilsettes, har nødvendig *realkompetanse*."

Slik UHR ser det, er det vanskelig å vite hva som er nødvendig/relevant realkompetanse, dersom man ikke har noen klare forventninger om hva som er det formelle kravet. Med *realkompetanse* mener vi i vårt system summen av erfaring fra lønnet og ulønnet arbeid, utdanning, organisasjonserfaring og annet som kan kompensere for det formelle kravet til kompetanse, for eksempel ved opptak til utdanning, fritak/innpassing/avkorting eller ansettelse. I denne sammenheng gir det etter UHRs oppfatning bare mening å snakke om realkompetanse dersom det eksisterer et formelt kompetansekrav. Realkompetanse er all relevant kompetanse, formell, uformell og ikke-formell, som ikke møter det formelle kompetansekravet og som kan veie opp for dette. Når departementet ikke vil fastsette formelle kompetansekrav til den som skal undervise i det nye kulturskoletilbudet, innebærer dette, slik UHR ser det, at man ikke har kriterier for å vurdere kompetansen til den som ansettes, heller ikke realkompetansen. Kanskje vil det være en bedre løsning å fastsette krav, men åpne for en lempelig forvaltning av disse i form av dispensasjoner eller ved å oppfordre til smidig realkompetansevurdering.

UHR har i brev 10. mars 2009 til departementet uttalt at det kan være nødvendig å tenke nytt omkring dette med estetisk fagkompetanse i grunnskolen. Dette var riktignok i forbindelse med hvorvidt etter- og videreutdanningsmidlene for lærere i grunnskolen også burde kunne

brukes til kulturskolelærere. UHR understreket den gang behovet for å se mer helhetlig på kompetansebehovet i estetiske fag både i grunnskole, i kulturskole og i videregående opplæring, og å «legge til rette for svært effektiv bruk av etter- og videreutdanningsmidlene – særlig i form av pedagogiske og fagdidaktiske tilbud til lærere med høy kunstfaglig kompetanse.» Departementet svarte at de på det tidspunktet ikke ønsket «å ta initiativ til å prioritere etter- og videreutdanning for pedagogisk personale i kulturskolene, men avvente erfaringen som grunnlag for partenes drøfting av endringer i prioriteringene for strategien.»

I 2010 kom rapporten om Kulturskoleløftet – kulturskole for alle. I sin uttalelse (15.02.2011) til denne, uttrykte UHR/NRLU nok en gang bekymring for situasjonen for de praktisk-estetiske fagene i lærerutdanningene – og dermed også nyutdannede læreres kompetanse på disse områdene. UHR trekker i uttalelsen frem Kulturskoleutvalgets anbefaling om innføring av kompetansekriterier for å undervise i kunstfag, tilsvarende andre fag, og støtter denne. UHR støtter også større bruk av kombinerte stillinger, for eksempel mellom grunnskole og kulturskole.

UHR legger i samme uttalelse vekt på nødvendigheten av en klar rolle- og ansvarsfordeling når ulike skoleslag skal samarbeide, samtidig som det understrekes at et slikt samarbeid er både ønskelig og nødvendig. Videre ble det også uttalt at kulturskoletilbudet ikke må erstatte grunnskolens ansvar for og undervisning i de estetiske fagene, og at fagstatus ikke må svekkes.

UHR er fortsatt bekymret for situasjonen for de praktisk-estetiske fagene i skolen og forventningene til lærernes kompetanse i disse fagene. At kommunene blir pålagt å etablere et gratis kulturskoletilbud, uten at det samtidig stilles krav til lærernes kompetanse, selv om tilbudet ikke er en obligatorisk del av opplæringen, vil ikke bidra til å bedre situasjonen. UHR vil anta at det er ønskelig at også et gratis og frivillig offentlig tilbud til alle barn holder høy kvalitet. Etter vår oppfatning vil kompetansekrav være et ledd i kvalitetssikringen av tilbudet samtidig som betydningen av lærerutdanning til de praktisk-estetiske fagene i skolen styrkes.

Vennlig hilsen

Ola Stave
generalsekretær

Guri Bakken
underdirektør